

گزارش شورای منطقه‌ای سازمانهای غیردولتی آسیا و اقیانوس آرام در خصوص اجلاس جهانی غذا بانکوک / تایلند / ۲۹ - ۳۰ آوریل ۱۹۹۶

۱. شورای سازمانهای غیردولتی آسیا و اقیانوس آرام در خصوص اجلاس جهانی غذا در تاریخ ۲۹ و ۳۰ آوریل ۱۹۹۶ در شهر بانکوک تایلند برگزار شد. سازماندهی این جلسه را دفتر منطقه‌ای فائو در آسیا و اقیانوس آرام و ائتلاف سازمانهای غیردولتی آسیا برای اصلاحات ارضی و توسعه روستایی، ضمن هماهنگی با سایر شبکه‌های سازمانهای غیردولتی در منطقه، به طور مشترک عهده‌دار بودند. تعداد ۱۰۱ نفر نماینده سازمانهای غیردولتی از ۱۸ کشور منطقه در این شورا شرکت داشتند (استرالیا، بنگلادش، کامبوج، هنگ‌کنگ، هندوستان، اندونزی، ژاپن، لائوس، مالزی، نپال، زلاندنو، پاکستان، فیلیپین، جمهوری کره، سریلانکا، تایلند و ویتنام). دستور کار شورا در ضمیمه ۱ پیوست است. صورت اسامی شرکت‌کنندگان نیز در ضمیمه ۲ به پیوست آورده شده است.

۲. شورا، بررسی دو سند اجلاس جهانی غذا را در دستور کار خود داشت: «پیش‌نویس سیاستها و خط مشی‌ها» (APRC/۳/۹۶) و «اجلاس جهانی غذا: وضعیت امنیت غذایی و پیامدهای آن در اروپا» (APRC/۴/۹۶). علاوه بر این، در این جلسه تعدادی از اسناد سوابق فنی اجلاس

جهانی غذا که پیش از این به صورت موقت منتشر شده بود. و همچنین تعدادی از بیانیه‌های سابق سازمانهای غیردولتی در خصوص اجلاس جهانی غذا و مقاله‌های مربوطه و نیز یک نسخه از برنامه جنبش ائتلاف مردمی به منظور از بین بردن فقر و گرسنگی، ارائه شد.

۳. پس از قرائت دستور کار و انتخاب هیئت رئیسه شورا، شرکت‌کنندگان به ۵ گروه کاری مختلف، براساس تعهدات مندرج در پیش نویس سیاستها و خط مشی‌ها و نیز فعالیتهای مندرج در سند «وضعیت امنیت غذایی و پیامدهای آن در اروپا و اقیانوس آرام» تقسیم شد:

۱. نقش جوامع شهری / مشارکت مردمی و تساوی جنسی

۲. تقویت از طریق دستیابی به منابع

۳. فوریت‌های غذایی / آمادگی

۴. شیوه‌های پایدار تأمین امنیت غذایی.

۵. تجارت و سرمایه‌گذاری

۴. هر یک از گروههای کاری گزارشی را تهیه کردند که در مجمع اصلی مورد بررسی قرار گرفت و در تهیه بیانیه نهایی که در عصر روز ۳۰ آوریل صادر شد، نیز از آن استفاده شد که در صورت درخواست، گزارشات از طریق دبیرخانه اجلاس در دسترس قرار خواهد گرفت. متن اعلامیه نهایی به قرار زیر است:

امنیت غذایی: اعلامیه سازمانهای غیردولتی آسیا و اقیانوس آرام در خصوص

اجلاس جهانی غذا

مقدمه

۱. در طول دو دهه گذشته، شاهد آن بوده‌ایم که دولتها از شمال و جنوب در سازمان ملل و

سایر کنفرانسهای بین‌المللی گردهم آمده‌اند تا اقداماتی جدی در راه پیشبرد توسعه پایدار و امنیت غذایی، به عمل آورند. این اقدامات همواره عقیم مانده است حال آن‌که واقعیت این است که غذای موجود در جهان بیش از نیاز مصرفی مردم جهان است. با وجود این که بیش از ۲۰ سال از نخستین اجلاس جهانی غذا می‌گذرد که در آن اعلام شده بود تنها چند سال دیگر تا محو گرسنگی در جهان باقی مانده است بر تعداد گرسنگان و زارعان فقیر افزوده شده و کشاورزی در شرایط نامطلوبی قرار دارد.

۲. بحران کنونی جوامع کشاورزی و زراعتی در کشورهای جنوبی در اثر تشدید فقر موجود و نابرابری از سه عامل اصلی ناشی می‌شود:

نخست، ترویج تکنولوژی انقلاب سبز بدون در نظر گرفتن پیامدهای اجتماعی و بوم‌شناختی آن؛

دوم، تبعیت جوامع کشاورزی و زراعتی از راهبردهایی با هدف صنعتی کردن سریع شهرها؛ سوم، از هم پاشیدن مزارع کوچک در اثر سیاستهای ترقی خواهانه خالی از تبعیض که امکان ورود و سیطره شرکتهای قدرتمند چند ملیتی کشاورزی را فراهم می‌کند.

۳. علی‌رغم تعیین و اعمال سریع راهبردهای مناسب، جوامع زراعتی با خطر نابودی روبه‌رویند و ناامنی غذایی برای همیشه گریبانگیر همگان خواهد بود.

۴. کنترل دموکراتیک سیستمهای غذایی آخرین آزمون حکومتهای مردمی است. امنیت غذایی را نمی‌توان با اکتفا به کشاورزی، تولید غذا و تجارت در بازارهای جهانی تضمین کرد.

زمین، آب، گونه‌های زیستی و فعالیتهای سنتی / روشنفکرانه که از منابع مهم تأمین امنیت غذایی به شمار می‌رود، باید تحت نظارت مردمی تولیدکنندگان غذا و خود جوامع محلی قرار داشته باشد و در عین حال ضرورت تأکید ویژه‌ای بر اعمال مکانیسمهایی که مشارکت زنان را در تمامی سطوح تصمیمگیری تضمین کند، به طور کامل مشهود است.

۵. از این رو باید به تدوین قراردادی اجتماعی بین زارعان، مردمان و دولتهای آسیا همت

گذاشت. این قرارداد اجتماعی باید از ماهیت، رهبری و مدیریت مردمی برخوردار باشد. این قرارداد باید بر دیدگاهی متمرکز باشد که محور آن یکپارچگی جوامع زراعی محلی و امنیت غذایی جامعه ملی است. این قرارداد باید به وسیله راهبردهایی اعمال شود که موجب برقراری عدالت اجتماعی، پایداری اکولوژیکی، افزایش توانایی مردم و توازن جنسی می‌شود. در پایان، این قرارداد اجتماعی باید شامل سیاستهایی باشد که هدف از آن مقابله سریع با تأثیرات منفی قدرتها و مؤسساتی است که به ناامنی غذایی دامن می‌زند که از آن جمله می‌توان به پیمان گات و سیاستهای مؤسسات بازرگانی بین‌المللی، اشاره کرد.

ابعاد امنیت غذایی

۶.۱ پنج بُعد اصلی در زمینه یکپارچگی روستایی و امنیت غذایی، نگرانی اصلی ما را تشکیل

می‌دهد:

۶.۱ نقش جوامع شهری، مشارکت مردمی و تساوی جنسی

الف) تعریف روشنی از جامعه شهری برای شناسایی فضای اجتماعی، اقتصادی و سیاسی خرده کشاورزان، جوانان، زنان و سایر گروههای جنسی، لازم است. نخست، جامعه شهری باید گروههای عام‌المنفعه، سازمانهای مردمی و سازمانهای غیردولتی را که نگرانی عمده آنها از گروههای جنسی است، در بر داشته باشد.

ب) اسناد فائو در بسیاری از مناطق نتوانسته است بر نگرانیهای به وجود آمده در چند دهه گذشته فائق آید و تعهدات دولتها را در آخرین کنفرانسهای بین‌المللی (برای مثال: WCARRD/رم/۱۹۷۹؛ کنفرانس جهانی حقوق بشر/ وین/ ۱۹۹۲؛ اجلاس زمین/ریو/ ۱۹۹۲؛ ICPD قاهره/ ۱۹۹۴؛ WSSD/کپنهاک/ ۱۹۹۵؛ و WCW/پکن/ ۱۹۹۵) را به اجرا درآورد.

ج) اسناد فائو، درست مانند گذشته تأکید نابه‌جا و بی‌موردی بر یک الگوی توسعه با تکیه بر

آزادی تجاری و فرایندهای تولیدی بازار - محوری که جامعه شهری در چند ماهه گذشته آن را مورد انتقاد قرار داده، داشته است.

د) اسناد فائو در خصوص اجلاس جهانی غذا باید براساس توافقنامه ریو مورد بازنویسی قرار گیرد. پیمانهای زیست گونه‌ای، اقلیمی، پروانه بهره‌برداری و توزیع آفت‌کشها و قانون بین‌المللی تجارت جایگزینهای شیرمادر باید در نظر گرفته شود تا توجهات و تعهدات مربوطه را برانگیزد.

ه) غذا، حق بشر است. غذا باید موجود باشد و مردم به آن دسترسی داشته باشند، آنها باید قدرت دستیابی به غذا و آزادی انتخاب آن را براساس غذای تولیدی و مصرفی خود داشته باشند. سیستمهای غیر متمرکز و مردمی تولید و توزیع غذا از ملزومات مشارکت مردم در تأمین امنیت غذایی محسوب می‌شود. به منظور دستیابی به تساوی جنسی باید به مسئله امنیت غذا از دید چشم زنان نگاه کرد؛ هماهنگی با طبیعت و مخالفت با هرگونه سلسله مراتب، به طور خلاصه، امنیت غذایی باید با توجه به حفظ بقا؛ و ایجاد و تبلیغ حس خودکفایی همراه با مفهوم جدیدی از زندگی که براساس روابط موفقیت‌آمیز بشری بنا شده باشد و نه بر پایه سود و منافع شخصی. این اصول، طبیعت، زنان، جوانان، کودکان و حفظ بقا را مورد توجه خود قرار می‌دهد و به افزایش سود توجهی ندارد.

و) پاسخگویی کشور و بازار باید از طریق مکانیسمهای صحیح و برنامه‌های نظارتی تضمین شود. انواع معینی از پروانه‌های بهره‌برداری INCs/MNCs باید تعیین و مورد استفاده قرار گیرد.

دستور کار

ز) مبارزه با هرگونه توسعه‌ای که در روند خود زارعان، زنان، جوانان و سایر گروههای جنسی را نادیده بگیرد و تمرکز بر یک الگوی رشد که از مسیر دستیابی به توسعه پایدار، عدالت اجتماعی و تساوی جنسی منحرف نشود.

ح) توسعه، پشتیبانی و تبلیغ الگوهای گوناگون کنونی و کاوش در نظریات جدیدی که اولویت را پیش از سود، تجارت و نیروی بازار به مشارکت مردمی، توسعه پایدار و عدالت اجتماعی می‌دهد.

- ط) حرکت به سوی تغییر ساختارهای انتفاعی و تمامی اشکال سلسله مراتب، (برای مثال نژاد/رتبه/صنف/شمال-جنوب و غیره) به منظور مطرح کردن مسائل گروه‌های جنبی و در معرض خطر و تسهیل ایجاد مکانیسم فرایندهای سازمانی برای تضمین همکاری آنها.
- ی) ایجاد تسهیلات به منظور تأسیس سازمانهای زراعی و در نتیجه، تضمین تقدم زارعان در تولید و حق آنها در مشارکت در تصمیم‌گیریها با تدابیر و مکانیسمهای خاصی که مشارکت زنان را که اکثریت زارعان آسیا را تشکیل می‌دهند، تضمین کند.
- ک) توسعه و اولویت‌بندی برنامه‌هایی که بر نقش محوری زنان در خصوص تضمین امنیت غذایی خانواده‌هایشان و جوامع در سطوح مختلف زنجیره امنیت غذایی، تأکید دارد.
- ل) ترویج زراعت محلی، جوامع بدوی و بومی و تقویت سازمانهای تعاونی و مشترک المنافع و تولید با مکانیسمها و ساختارهایی که مشارکت آنها را در تصمیم‌گیریها و سیاستگذارها تضمین کند.
- م) تشخیص، حفاظت و ترویج اطلاعات و تجربیات بومی.
- ن) توسعه سیاستهایی به منظور باز پس دادن بدهیها و تجدید ساختار تجاری به منظور عادلانه کردن روند تولید.
- س) تأیید مجدد این اعتقاد قوی که غذا از حقوق اولیه انسانهاست و بر حقوق ملکی، منافع تجاری، تجارت آزاد و اقتضای بازار ارجحیت دارد.
- ع) ایجاد اصلاحات ارضی بنیادین که دستیابی، مالکیت، کنترل و مدیریت منابع را به خرده زارعان می‌بخشد. این اصلاحات باید شامل حقوق زنان از زمین و منابع و حفاظت زمینهای ساحلی و دهقانی در برابر نفوذ شهرها و توسعه صنعتی و جهانگردی باشد.
- ف) سیاستها و راهبردهای کشاورزی قابل اجرا با جدول زمانی دستیابی به اهداف به منظور کسب اطمینان به کارگیری آنها.
- ض) تجدید ساختار فرایندها و مکانیسمهای مشارکت مردمی در دولت، فائو و سایر

سازمانها طرحها، راهبردها و برنامه‌های بین‌المللی به منظور کسب اطمینان از وجود نهاده در تمامی جنبه‌های فرایند.

ق) به کارگیری و کسب اطمینان از مکانیسمهای پاسخگویی ملی و بین‌المللی برای MNCs/TNCs و مشاغل کشاورزی بزرگ.

۶.۲ تقویت از طریق دستیابی به منابع

الف) دیدگاه کشاورزی کنونی بر حمایت و توجیه ویرانیهای گسترده محیطی، تولید مبتنی بر صادرات و اولویت دادن منفعت بر تغذیه و آسایش مردم، استوار است. این دیدگاه بر نقش شرکتهای، بازارها و تکنولوژی بیش از نقش یکپارچه زارعان و تولیدکنندگان اولیه غذا و مصرف‌کنندگان بویژه زنان به عنوان ارکان اصلی امنیت غذایی تأکید می‌ورزد.

ب) یک قرارداد اجتماعی جدید باید مبین نقاط ضعف باشد و محیط سیاسی پویایی را فراهم نماید که به تشخیص و تبیین حقوق و ظرفیتهای تولیدکنندگان اولیه غذا بپردازد. امنیت غذایی باید، و تنها می‌تواند بر اساس عدالت اجتماعی ایجاد شود. موارد زیر باید به سرعت اعمال شود:

ج) دولتها و مؤسسات چند جانبه باید به تعهدات خود در موافقت‌نامه‌های بین‌المللی گذشته عمل کنند، بویژه بیان WCARRD و دستور کار شماره ۲۱ و برنامه زمان‌بندی و اقدامات توافق شده باید به اجرا گذاشته شوند.

د) اصلاحات ارضی بینادینی که بر حقوق زارعان صحنه گذاشته و منابع تولیدی را تحت کنترل داشته باشد باید به سرعت به کار گرفته شود، بویژه با توجه به حقوق مساوی زنان نسبت به زمین و سایر منابع. سیاستهای جدیدی باید اعمال شود که بر حقوق مدنی، کنترل و مدیریت منابع آب و منابع ملکی تأکید داشته باشد. حقوق مردم از خود - سازماندهی باید درک و حمایت شود.

ه) سیستمهای تحقیقاتی و تکنولوژیکی باید براساس نقش زارعان به عنوان دانشمندان و منابع اصلی ابتکارات جدید در زمینه کشاورزی، استوار شود. تحقیقات اخیر در زمینه کشاورزی،

توسعه تکنولوژی و ترویج بشدت متمرکز و خصوصی است، و این امر به دلیل سیستمهای حق مالکیت و حمایت از تولیدات داخلی است.

و) ما انزجار خود را از اقدامات خشونت‌آمیز دولتها و حکومت‌های الیگارشیک محلی در عقیم کردن تلاشهای زارعان، بومیان و ساکنان جنگلها به منظور احقاق حقوق خود مبنی بر کنترل منابع و پیشبرد منافع خود، ابراز می‌داریم.

ز) در صورتی که روند ناامن‌سازی غذایی کنونی در معرض تغییر قرار گیرد، مکانیسمهای مردمی باید برای مشارکت کارآمد و ثمربخش مردمی پایه‌گذاری شود بویژه مشارکت تولیدکنندگان جزء.

۶.۳ فوریت‌های غذایی/آمادگی

الف) فوریت‌های غذایی در نتیجه بلایای طبیعی و یا ایجاد شده به دست انسان، به وجود می‌آید. دیگر عامل به وجود آورنده فوریت‌های غذایی که به آرامی به بلایای مشابهی می‌انجامد آلودگی تمامی سطوح اکوسیستم بویژه منابع طبیعی پروتئین و سایر ظرفیتهای مولد غذاست.

ب) پدیده‌هایی غیر مترقبه همچون سیل، توفان، خشکسالی، زمین‌لرزه، جنگلهای داخلی، بهره‌برداری بی‌رویه از معادن، تغییر کشت از اقلام غذایی عمده به محصولات مورد پسند بازار، هزینه‌های سنگین خارجی و استفاده از مواد شیمیایی سمی و غیره، موجب افزایش خطرات تهدید کننده جوامع دستخوش ناامنی غذایی می‌شود. برنامه اصلاحات ساختاری نادرست که به وسیله مؤسسات سرمایه‌گذاری بین‌المللی به اجرا گذاشته می‌شود، موافقت‌نامه‌های غذایی با کشاورزی، فقدان سازمانهای ترابری، ارتباطی و توزیعی، و کاهش فعالیت‌های افراد خیر در زمینه کمک‌های غذایی و وابسته به غذا، موجب تهدید هر چه بیشتر مناطق روستایی و شهری می‌شود.

ج) در مناطق معین، معادن به عنوان سد بزرگی در برابر تولید غذا مطرح است و باید اقدامات مؤثری در جهت ممنوعیت بهره‌برداری از آن به اجرا گذاشته شود و با انجام برنامه‌های ضربتی، نسبت به رفع آن اقدام شود.

د) دولتها باید به تعیین و تأمین استعدادهای محلی پردازند تا بدین وسیله بازسازی خرابیهای ناشی از بلایای غیر مترقبه را تسهیل کنند. این هیئتی اضطراری باید با مشارکت بخشهای ستاد مبارزه با بلایای طبیعی، و عوامل بازسازی در سطح محلی صورت پذیرد. در چنین شرایطی کمکها نباید شامل انبار کردن آفتکشها و سایر عوامل شیمیایی آسیب‌رسان به کشاورزی باشد. کمکهای غذایی پیش از حادثه و با کیفیت بالا و قابلیت دستیابی به غذا باید به منظور ایجاد امنیت غذایی در سطح محلی، افزایش یابد. سرمایه‌گذاری در بخش تخفیف ویرانی بلایا و آمادگی خانواده‌ها از جمله سودمندترین هیئتهای فوری محسوب می‌شود. در مواقع اضطراری باید حداکثر بهره‌برداری از موجودیهای محلی به عمل آید تا بدین وسیله از وابستگی و کمکهای خارجی جلوگیری شود.

ه) در کنار ذخایر غذایی ملی و منطقه‌ای باید نسبت به تأسیس ذخایر غذایی مردمی نیز اقدام کرد. دولتها باید هر چه سریعتر به اعمال سیاستها و فراهم کردن ملزومات اجرایی، همچون سازمانهای تهیه و توزیع کشاورزان اقدام کنند.

و) فائو نیز به سهم خود باید فعالانه به تشویق دولتها در جهت ایجاد یک سیستم تولیدی پایدار، براساس شرایط زمینی - اقلیمی و محلی همچون استفاده از گونه‌های مناسب و مقاوم و گسترش سرمایه‌گذاری خارجی اندک سیستمهای زراعی، پردازد.

ز) هر گونه تضمین با مکانیسمی که درآمد کشاورزان را تضمین کند و موجب کاهش بلا تکلیفی در تولید شود، باید به اجرا گذاشته شود. (مجموعه‌ای از اقدامات)

ح) از بین رفتن مواد غذایی در اثر حمل و نقل یا انبارسازی باید از طریق به کار بستن خلاقیتهای ابتکاری کاهش یابد.

ط) سازمانهای غیردولتی، شرکتها و سازمانهای امداد رسانی باید نسبت به شبکه‌های دو جانبه و چند جانبه کمک‌رسانی غذایی از ارجحیت برخوردار باشد تا بدین ترتیب از یکپارچگی اقدامات انجام شده در زمینه ارسال و پاسخگویی به نیازهای مددجویان اطمینان حاصل شود. دیدگاه حمایت شده امنیت غذایی در خانواده‌ها باید بر امنیت غذایی در بعد کلان ارجحیت داشته

باشد. تأمین غذا و تغذیه آن دسته از افرادی که در معرض خطر بیشتری قرار دارند همچون سالمندان، کودکان، خانواده‌های زن سالار و کارگران غیررسمی خانگی از اولویت برخوردار است. ی) از بهره‌برداری از غذا به عنوان یک حربه سیاسی، همچون تحریم غذایی کشورها و مردم، باید جلوگیری شود.

ک) دولتها باید به گسترش تبادل اطلاعات بین افرادی که دچار ناامنی غذایی اند بویژه در جوامع زراعی بپردازند. تهیه نمودار و سیاهه میزان و پراکندگی غذا و همچنین تأسیس سیستمهای هشدار دهنده‌ای که توسط مردم محلی ایجاد و اداره شده است، از جمله رسم نقشه مناطق پرخطر و آسیب‌پذیر باید به عنوان بخشی از فعالیتهای آمادگی مقابله با حوادث غیرمترقبه در نظر گرفته شود. ل) فائو و دولتها باید به تشویق و واگذاری وام برای مصارف بازسازی با مشارکت سازمانها و تعاونیهای مردمی بپردازند.

م) در پایان، تأثیرات ناگوار بلایای غیرمترقبه یکی از عوامل افزایش تهدیدپذیری جوامع از ناامنی غذایی است. تنها جوامع پیشرفته قادر خواهند بود تا در شرایط استیلای فقر کنونی، با توسل به طرحهای آمادگی و مقابله با حوادث ناگهانی، امنیت غذایی را برقرار سازند.

۶.۴ شیوه‌های پایدار تأسیس امنیت غذایی

الف) جهانی شدن کشاورزی همچون جهانی شدن اقتصاد و صنعت، مبنای بیولوژیکی شرایط خرده زارعان را نیز به کلی نادیده گرفته است و در واقع آنها را با نوسان قیمتها و سایر شرایط زودگذر و بی‌ثبات که از سوی نیروهای خارجی از مرزهای محلی اعمال می‌شوند، مواجه می‌کند.

ب) جهانی شدن موجب تشدید موج صنعتی شدن کشاورزی و کشت آبی شده که خود موجب گسترش کشت صنعتی در ابعاد وسیع، استفاده بی‌رویه از آفت‌کشهای ترکیبی، کودها و سایر مواد شیمیایی می‌شود.

ج) جهانی شدن، موجب افزایش فشار به منظور به کارگیری بیوتکنولوژی در جهت آغاز انقلاب سبز دوم شده که نسبت به عواقب و پیامدهای اجتماعی و اکولوژیی انقلاب سبز اول بی تفاوت

و بی توجه خواهد بود

د) اکنون زمان یکپارچه سازی دوباره تولیدات کشاورزی و اکولوژیکی محیطی است. وقت آن است که کاربستهای تکنیکی همچون انقلاب سبز را رها سازیم. و یکبار دیگر کشاورزی را به جوامع محلی واگذار کنیم.

ه) در راستای پیگیری این هدفهای کلان، اصول و توصیه های زیر در ارتباط با تولید پایدار پیشنهاد می شود.

و) نخست، با توجه به عملکرد مهم اقتصادی نیروهای بازار، رها کردن بازار به حال خود منجر به از هم گسیختن جوامع، گسترش نابرابری اجتماعی و تخریب اکولوژیکی می شود.

ز) دوم این که، مفاهیم کشاورزی پایدار و سیستمهای کشاورزی باید محور نظریه تأمین غذای همگانی، بویژه گروههای در معرض خطر قرار گیرد.

ح) سوم، امنیت غذایی باید دوباره تعریف شود و به محض تعریف شدن، به اجرا گذاشته شود. ط) چهارم، باید درک جامعی از امنیت غذایی به عمل آید. در حال حاضر، الگوی مصرف کنونی بسیار نامناسب و غیربهداشتی است. مصرف بیش از حد کشورهای صنعتی و ثروتمندان محلی موجب ادامه و افزایش فاصله میان کشورهای گروه شمال و جنوب می شود، الگوهای مصرف روستایی و شهری باید به طور اساسی دگرگون شده و نیز به طور مساوی توزیع شود.

ی) پنجم، باید توجه ویژه ای به عوامل فرهنگی مبذول داشت که زیربنای برنامه های امنیت غذایی را تشکیل می دهد. عواملی همچون روند کنونی تبلیغات که به تبلیغ در زمینه ارزش محصولات مرتبط با شیوه زندگی غربیها و ثروتمندان محلی می پردازد، که گسترش چنین تبلیغاتی موجب جلب شدن شرکتهای چند ملیتی می شود. در عوض باید اقدامات مثبتی در جهت ارائه نقطه نظرات زارعان در رسانه ها مبنی بر تقویت الگوهای سنتی مصرف، بدون حرص زدن و تلاش برای جمع آوری غذا، به اجرا گذاشته شود.

ک) ششم، باید توجه خاصی به ایجاد یک رابطه اکولوژیکی سالم بین نیازمندیهای جوامع

مصرفی شهری و جوامع تولیدی کشاورزی مبذول داشت. چنین کاری مستلزم کنترل شدید بهره‌برداری از زمین است تا بدین ترتیب از عدم استفاده از زمینهای زراعی برای مسکن‌سازی و پروژه‌های عمرانی اطمینان حاصل شود.

ل) هفتم، هزینه‌های محیطی ناشی از تولیدات کشاورزی باید بین کشاورزان سرشکن شود، این عمل نه تنها از سوء استفاده‌های محیطی جلوگیری می‌کند بلکه موجب بر چیده شدن بساط منفعت ناعادلانه تولیدکنندگان داخلی و خارجی می‌شود. که از یارانه‌های محیطی همچون آب ارزان بهره‌مند می‌شوند.

م) در جمع‌بندی می‌توان گفت، اسناد فائو باید به طور بنیادین مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد تا منعکس‌کننده نگرانیها و اصول مذکور باشد.

۶.۵ تجارت و سرمایه‌گذاری

الف) با توجه به رابطه امنیت غذایی، تجارت و سرمایه‌گذاری آزاد، فرض ثابت بر این باشد که تجارت بین‌المللی نقشی حیاتی در امنیت غذایی بر عهده ندارد. در عین حال با اولویتهای معکوس سازمانهای بین‌المللی که به ارزیابی امنیت غذایی از نظر قابلیت تقویت تجارت و سرمایه‌گذاری آزاد می‌پردازد، مقابله کرد و در عوض در مورد نقش سیاستهای تجاری در گسترش امنیت غذایی قضاوت به عمل آورد.

تجارت

- ب) این شورا از مفاهیم امنیت غذایی و تجارت بر مبنای اصول زیر حمایت می‌کند:
- در صورتی که کشوری اعم از توسعه یافته یا در حال توسعه قابلیت تولید محصول را به میزان کافی برای مردم کشور خود داشته باشد، این تولیدات خودکفایی باید برای تولیدکنندگان داخلی ذخیره شود؛ تجارت خارجی نیز مکمل تولیدات ملی باشد و نه جایگزین آن.
 - سیاستهای تجارت منصفانه باید به گونه‌ای طرح‌ریزی و اجرا شود که موجب گسترش

تساوی اجتماعی شده و آسیبی به آن نرساند.

● سیاستهای تجاری حمایت از گروههای آسیب پذیر باید به گونه‌ای تعیین شود که امکان به کارگیری مکانیسمهای ویژه‌ای را که از گروههای آسیب‌پذیر همچون خانواده‌های زارع حمایت و تعاونیها را تقویت نمایند، فراهم آورد.

● سیاستهای تجاری پایدار باید در جهت گسترش بهینه‌سازی اکولوژیکی در کشورهای واردکننده و صادرکننده تعیین و اجرا شود.

● تقسیم هزینه‌های کالاها باید منعکس کننده هزینه‌های محیطی باشد و این به منظور قطع منافع ناعادلانه شرکتهای کشاورزی چند ملیتی است.

ج) متوقف کردن فعالیتهای آزاد کشاورزی تا پس از مطالعه دقیق تأثیرات موافقت‌نامه کشاورزی پایان‌گات و مذاکره دوباره در مورد موافقت‌نامه بر اساس نتایج حاصل از تحقیق، می‌تواند به عنوان اقدامی سریع در جهت مقابله با تأثیرات منفی سیاستهای آزاد تجاری به حساب آید.

د) علاوه بر این، امید است تجارت متقابل به عنوان یک الگوی توزیع مواد غذایی اصلی از کشوری به کشور همسایه مورد پذیرش قرار گیرد، البته این امر به معنی عقب‌نشینی از موضع قبلی در قبال برتری ذخایر خودکفایی در هر کشور نیست. پیشنهاد می‌شود ارزیابی دقیقی از لزوم تقویت ذخایر منطقه‌ای غذا به عمل آید.

سرمایه‌گذاری

ه) با توجه به سرمایه‌گذاری در بخشهای داخلی و خارجی، فائو موظف به تعیین کد عملکرد سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی است، که موجب می‌شود سرمایه‌ها در بهترین زمینه‌ها به منظور تأمین امنیت غذایی و تأثیرات اکولوژیکی به مصرف برسد. البته این کار می‌تواند با روند دقیق ارزیابی تأثیرات محیطی و بازرسهای محیطی دوره‌ای که از نقش عمده‌ای در این روند برخوردار

می‌باشد، همراه شود.

و) سرمایه‌گذاری عمومی در بخش کشاورزی، از جمله کمک‌های مؤسسات خیریه بین‌المللی، باید در جهت ایجاد ظرفیتهای مولد کوچک و سیستمهای کشاورزی متناسب، از جمله معاملات ملکی و اصلاح منابع به منظور منتفع ساختن خرده زارعان، ساکنان محلی، زنان و جوامع بومی، هدایت شود. در این راستا سرمایه‌های عمومی نباید به مصرف پرداخت یارانه به فعالیتهای شرکتهای خصوصی برسد.

ز) سرمایه‌گذاری در بخش سیستمهای توزیع عمومی باید همچنان ادامه یابد تا رابطه بین ذخایر غذایی و مصرف‌کنندگان ادامه یابد. با وجود این، سیستمهای توزیع عمومی باید اصلاح شده و از قید وابستگیهای سیاسی رها شود.

ح) سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه باید از سیستمهای خرده کشاورزی حمایت کند و به کنترل کشاورزی فراملیتی معطوف نشود. سرمایه‌گذاری در این بخش باید از تحقیقاتی که همکاری کشاورزان و دانشمندان را تضمین می‌کند، حمایت کند.

اقدامات سریع

ط) اقدامات سریعی باید در جهت جلوگیری از به خطر افتادن امنیت غذایی به عمل آید. در این رابطه، انتظار می‌رود دولتهای آسیا و اقیانوس آرام به مقابله شدید با ابتکارات آزادبخواهانه بی‌رویه و اجباری برخی از دولتها در سازمان همکاریهای اقتصادی آسیا - اقیانوسیه (APEC) بپردازند.

ی) هرگونه اقدام قهری و یک جانبه تجاری از سوی دولتهای قدرتمند که امنیت غذایی کشورهای آسیب‌پذیر را به خطر اندازد، باید متوقف شود.

ک) این شورا نگرانی خود را از نادیده گرفته شدن نقطه نظرات فائو در زمینه امنیت غذایی توسط سازمانها به واسطه پذیرش تأکید سازمان تجارت جهانی بر آزادی بی‌قید و شرط تجاری، اعلام

می‌دارد، به فائو هشدار داده می‌شود که با این حرکت استعماری مقابله کند. در عوض از فائو خواسته می‌شود که به صدای یکپارچه و فزاینده فقرا و طبقات محروم گوش فرا دهد.

ل) در حالی که اسناد و بسیاری از فعالیتهای فائو در شرایط بحرانی و وخیمی قرار دارند سازمانهای غیردولتی همچنان از تلاشهای این سازمان در جهت رایزنی با انجمن سازمانهای غیردولتی و سازمانهای مردمی در دوره منتهی به اجلاس جهانی غذا، استقبال می‌کند. این انجمن از فائو درخواست می‌کند که وظیفه خود را در قبال فقرا و جوامع زراعی محروم، بومیان، و جنگل‌نشینان به صورت ابراز صادقانه ایجاد تغییرات مثبت، به انجام برساند. اجلاس غذا در اثر چنین مشارکتی از جلسه‌ای به منظور موجه جلوه‌دادن انقیاد مناطق کشاورزی توسط شرکتها و توجیه از بین رفتن امنیت غذایی، به جلسه تاریخی با هدف متوقف ساختن روند ناامنی غذایی و اُفت کیفی کشاورزی تبدیل خواهد شد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی